

Oprichting van de N.V. Boeren-Hypotheekbank 1908

Rabohypotheekbank N.V.

De Rabohypotheekbank N.V. was een groepsonderdeel van de Rabobank (Groep). Ze was in 1975 ontstaan uit de fusie van de N.V. Boeren-Hypotheekbank (1908) en de Raiffeisenhypotheekbank (1966). Door deze fusie ontstond de op dat moment in grootte derde hypotheekbank van Nederland. Per 1 december 2018 hield de Rabohypotheekbank N.V. op te bestaan.

1908: N.V. Boeren-Hypotheekbank

De wortels van de Rabohypotheekbank liggen in 1908 toen in Eindhoven de N.V. Boeren-Hypotheekbank werd opgericht. Aan de totstandkoming van de laatstgenoemde instelling was een intensieve discussie vooraf gegaan, omdat niet iedereen direct overtuigd was van het nut en de noodzaak van een afzonderlijke hypotheekbank. De verbondenheid van de Boeren-Hypotheekbank met de CCB-organisatie betekende overigens niet, dat alle boerenleenbanken die lid waren van de CCB zich ook automatisch zouden aansluiten bij de Boeren-Hypotheekbank. Na 25 jaar waren dat er 498 van de 561, oftewel bijna 90 procent.

Vanaf het begin had de N.V. Boeren-Hypotheekbank een aanvullende taak. Zij was opgericht voor kredietverlening onder hypothecair verband aan de leden van de boerenleenbanken. Dat betekende dat de kredietverlening op langlopende basis niet langer beslag legde op de opvraagbare spaargelden bij die banken, wat de liquiditeit van het geheel ten goede kwam. Het benodigde kapitaal voor hun kredietverstrekking trekken hypotheekbanken namelijk aan via de uitgifte van pandbrieven. Hoewel de N.V. Boeren-Hypotheekbank een zelfstandige onderneming was, werd haar administratie gevoerd door de CCB. Daar vond zij ook onderdak.

Droogstempels van de Raiffeisenhypotheekbank N.V. ca.1966

Oprichting van Raiffeisenhypotheekbank N.V. 1966

Door de jaren heen bleven de activiteiten van de Boeren-Hypotheekbank van bescheiden omvang vergeleken met die van de andere hypotheekbanken. Zo duurde het tot 1920, voordat het aantal hypotheekverstrekkingen de 100 overschreed. Met de in dat jaar 112 afgesloten hypotheekleningen was een bedrag van 982.075 gulden gemoeid. In de jaren dertig was het bedrag van de hypothecaire leningen weliswaar gestegen tot 8,6 miljoen gulden, maar deze CCB-dochter bleef een kleiner speler.

1966: Raiffeisenhypotheekbank N.V.

Het zou tot 1966 duren voordat de Coöperatieve Centrale Raiffeisen-Bank (CCRB) een afzonderlijke hypotheekbank in het leven zou roepen. Dat werd de Raiffeisenhypotheekbank N.V.. Wel had de CCRB met 438 bij haar aangesloten banken in 1927 in Utrecht de Coöperatieve Grondkapitaalbank voor den Landbouw U.A. (Grondkapitaalbank) in het leven geroepen om verenigingen, coöperaties, polderbedrijven, zuivelcoöperaties en dergelijk te kunnen voorzien van stichtings- of werkkapitaal gedurende een langere periode. De oprichters vormden ook de eerste leden van de nieuwe coöperatieve bank. Het benodigde werkkapitaal voor dergelijke langlopende financieringen verkreeg de Grondkapitaalbank door uitgifte van obligaties. De Incasso-Bank N.V. verleende de benodigde medewerking voor het emitteren van obligatieleningen en voor het verkrijgen van beursnoteringen. Na een kortstondige bloeiperiode in het begin zou de Grondkapitaalbank later een schaduwbestaan leiden.

Door de groeiende vraag naar niet-agrarische bedrijfsfinancieringen en hypothecaire leningen deden de Raiffeisenbanken in de jaren zestig steeds vaker een beroep op hun centrale organisatie, die zelf ook meer woninghypotheken was gaan verstrekken. Een afzonderlijke hypotheekbank zou de hele organisatie ontlasten, doordat zij via de uitgifte van pandbrieven middelen van buiten kon aantrekken, zo was de gedachte.

De nieuwe Raiffeisenhypotheekbank N.V. ging in 1966 van start met een maatschappelijk kapitaal van 10 miljoen gulden, dat nagenoeg geheel was volgestort door haar enige aandeelhouders, de CCRB en de bij haar aangesloten banken. Het aantal aanvragen en

de daarmee gemoeide bedragen bleven in de eerste jaren beperkt. In 1968 stonden er slechts 89 hypotheek uit. Met de groeiende vraag naar hypotheek, steeg ook de behoefte aan extra middelen. In maart 1971 ging de hypotheekbank over tot de eerste emissie van pandbrieven, waarvoor gelijk ook een beursnotering werd aangevraagd.

De fusie van de centrale organisaties waarbij in 1972 Rabobank Nederland ontstond, liet de beide hypotheekbanken in eerste instantie onberoerd, maar betekende wel het einde voor de Grondkapitaalbank, die in december 1973 ophield te staan. Bij de hypotheekbanken werd een zekere taakverdeling aangebracht. De Raiffeisenhypotheekbank verstrekte vooral woning hypotheek en financierde industriële- en beleggingsobjecten. Bij de Boeren-Hypotheekbank lag het accent op agrarische en niet-agrarische bedrijfsfinancieringen.

1975: Rabohypotheekbank N.V.

In 1975 werd binnen de Rabobankorganisatie besloten tot volledige samenvoeging van beide hypotheekbanken. De Raiffeisenhypotheekbank werd opgenomen in de grotere Boeren-Hypotheekbank, waarbij de statuten en de naam werden gewijzigd. De nieuwe Rabohypotheekbank N.V. (RHB) werd statutair gevestigd in Amsterdam, terwijl de bedrijfsuitoefening werd ondergebracht in Eindhoven. De Raiffeisenhypotheekbank zou overigens tot 2017 als rechtspersoon blijven voortbestaan.

De nieuwe Rabohypotheekbank N.V. met een orderportefeuille van ruim 1,5 miljard gulden behoorde gelijk tot de drie grootste hypotheekbanken van Nederland. Door overheidsmaatregelen die in die jaren de groeimogelijkheden van de kredietverstrekking beperkten, verwezen de lokale Rabobanken hun klanten voor een woningfinanciering vaak door naar de RHB. De huizenmarkt was booming. De prijzen voor koophuizen stegen en daarmee de hypotheekvertrekkingen. In 1978/1979 volgde de kentering.

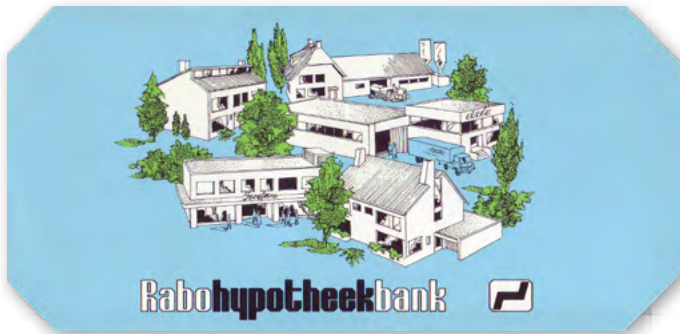
Door het inzakken van onroerendgoedmarkt raakten verscheidene hypotheekbanken in zwaar weer. Dat gold niet voor de Rabohypotheekbank. In 1978 was de nieuwe wet

De Rabohypotheekbank N.V. (RHB) van start 1975

Pandbrief Rabohypotheekbank 1978

Folder Rabohypothekbank

toezichtkredietwezen tot stand gekomen, waarmee ook de hypotheekbanken onder het toezicht van De Nederlandsche Bank waren geplaatst. Tijdens het overgangsregime raakte de Tilburgsche Hypotheekbank zwaar in de problemen. Pogingen om haar te redden mislukten en in 1983 volgde het faillissement. Het gezonde deel van haar hypotheek-portefeuille werd overgenomen door de RHB. De laatstgenoemde ondervond in die tijd betrekkelijk weinig problemen, wellicht mede door haar relatie met de Rabobank. In de tweede helft van de jaren tachtig was er sprake van een toenemende kredietvraag in de agrarische sector, handel, industrie en dienstverlenende bedrijven. Ook werden er weer meer woningen gekocht.

Begin deze eeuw verschoof het zwaartepunt van de activiteiten van de RHB naar het ondersteunen van de Rabobank bij het beheer van hypothecaire financieringen aan Rabobankmedewerkers en aan personeelsleden van zakelijke klanten plus het beheer van hypothecaire financieringen aan specifieke klantgroepen.

Afbouw activiteiten

Begin 2015 presenteerde Rabobank haar nieuwe “één Rabobank-strategie”. Dat betekende dat de noodzaak van een afzonderlijke hypotheekbank verminderde. Na een jaar van voorbereidingen was op 1 december 2018 de fusie met Rabobank U.A. een feit en hield de Rabohypothekbank op te bestaan. Haar geschiedenis weerspiegelt de veranderingen die de genoemde organisaties en meer algemeen de samenleving in de afgelopen 110 jaar hebben doorgemaakt.

De Rabohypothekbank N.V. houdt op te bestaan 2018

Verder lezen

Campen, Ph.C.M. van, Hollenberg, P. & Kriellaars, F. (1949). *Landbouw en landbouwcrediet 1898-1948: vijftig jaar geschiedenis van de Coöperatieve Centrale Boerenleenbank*

(Eindhoven: Coöperatieve Centrale Boerenleenbank).

Sluyterman, K. et al. (1998). *Het coöperatieve alternatief. Honderd jaar Rabobank 1898-1998*

(Den Haag: Sdu Uitgevers).

Voûte, J.R. (1989). *Hypotheekbanken vroeger en nu. Serie bank- en effectenbedrijf 27*

(Amsterdam: NIBE).